UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In vigilia natiuitatis christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

eſt a ſpũſancto.⁊ per eũ pctã tol
luntur ergo baptiſmus iohãnis
gratiam non conferebat. ¶ Re-
ſpondeo dicẽdũ ſub iſta ꝯcluſio
ne.ꝙ baptiſmꝰ iohãnis grãm nõ
ꝯferebat cum eſſet oꝑatio hoīs.
Gratia aũt non põt ab hoīe con
ferri. Que ꝯcluſio ſic declaratᷣ.ſi
cut ſupꝛa dictũ eſt. Tota doctri
na ⁊ oꝑatio iohãnis ꝑparatoꝛia
erat ad chꝛiſtuꝫ.ſm illð. Johan
nis.j. Grã et veritas ꝑ ieſum fa
cta eſt. et ideo baptiſmꝰ iohãnis
grãm nõ cõferebat. ſed ſoluꝫ ad
gratiam pꝛeparabat Et hoc tri-
pliciter. Uno quidem modo per
doctrinã iohãnis inducentẽ ho
minẽ ad fidẽ chꝛiſti. Alio mõ aſ
ſuefaciẽdo hoīes ad ritũ baptiſ
mi chꝛiſti. Tertio mõ per pniaꝫ
pꝛeparãdo homines ad ſuſcipi
endum baptiſmũ chꝛſti. ¶ Ad ra
tiones in oppoſitũ. ¶ Ad pꝛimã
reſpondetur iuxta glo. ꝙ aucto
ritas ſic exponẽda eſt. vt referatᷣ
ad baptiſmata diuerſa. hoc mõ
erat iohãnes baptizãs.ſ.baptiſ-
mate ſuo et ꝑdicans ſcꝫ baptiſ-
mũ chꝛiſti. qui eſt in remiſſionẽ
pctõꝛũ. Si aũt referatur vtrũqꝫ
ad baptiſmũ iohãnis. tũc dꝛ pꝛe
dicare baptiſmũ in remiſſioneꝫ
pctõꝛũ. Nõ ideo. ꝗa hoc ipſe ꝑfi
ceret. ſed quia ad hoc imponen
do dignos fructꝰ pnie agere di-
ſponebat ⁊ pꝛepabat. Ad ſcðam
rñdetur negando conſequentiã.
Et ratio eſt. quia confeſſio illa
peccatoꝛum nonfiebat ad remiſ
ſioneꝫ pctõꝛũ ſtatim ꝑbaptiſmũ
iohãnis exibẽda. ſꝫ ꝯſequendaꝫ
per pniaꝫ ꝯſequentẽ ⁊ baptiſmũ
xpi ad quem pnia illa ꝑparabat.
¶ Ad tertiã reſpondetᷣ negando
conſequẽtiam. Et ratio eſt. quia
ꝗuis baptiſmꝰ iohãnis magis
cõueniret cũ baptiſmo chꝛiſti ꝙ̃
circunciſio ꝗ̃tum ad materiam.
non tamen conueniebat magis
quo ad cauſam inſtitutionis. qꝛ
circũciſio inſtituta fuit in reme
dium ꝯtra oꝛiginale peccatum.
baptiſmus aũt iohãnis nõ erat
ad hoc inſtitutꝰ. ſed ſoluꝫ erat ꝑ
paratoꝛius ad baptiſmũ chꝛiſti
vt dictum eſt. Sacramenta aũt
ex vi ſue inſtitutionis ſuum hñt
effectum. ¶ Ad quartam reſpõ
detur. negando conſequẽtiam.
Et ratio eſt. quia licet baptiſmꝰ
iohãnis interius non purgaret.
non tamẽ erat inutilis. qꝛ īſtrue
bat ⁊ ꝑparabat ad baptiſmũ chꝛi
ſti de cuius vtilitate dictum eſt
in ratione ad pꝛimun argumen
tũ. ⁊ tantũ de hac queſtione.

N vigilia
Natiuitatis
chꝛiſti ẽ euã
gelium. In il
lo tpe Cũ eſ-
ſet deſpõſata
matᷣ ieſu ⁊c.
Mat.j. Circa qð multe queſtio
nes diſputãde venirẽt. iter quas
he ſunt que ſequũtur. ¶ Pꝛima
vtrum chꝛiſtꝰ debuit de virgine
deſpõſata ꝯcipi. ¶ Secũda vtrũ
inter mariã ⁊ ioſeph fuit ꝑfectũ

matrimoniū. ¶ Tertia vtrū p̄dī
ctum matrimonium fuit aliquā
do ↄſummatū. ¶ Quarta vtrum
xp̄s ſit dicēd⁹ ↄcept⁹ de ſpū ſctō.

AD primam
queſtionē qua
querit̄. Utruz
fuit ↄueniens
ꝙ chriſtus de
v̄gine deſpōſa
ta conciperent
proceditur ſic. Et videt̄ ꝙ non.
¶ Primo ſic (vt habet̄. 3. par. q.
29. ar. 1.) Deſpōſatio ad carna
lem copulam ordinatur ſed ma
ter dei nunꝗ̄ voluit carnali viri
vti copula. q2 hoc derogat virgi
nitati mētis ipſius. ergo non de
buit eſſe deſpōſata. ¶ Secundo
ſic. Qd̄ chriſt⁹ ex virgine naſce
retur miraculum fuit. vt patz. ⁊
eſt dictū auguſtini in ep̄la ad vo
luſianū. ſ3 miracula que fiūt ad
cōfirmationē fidei debēt eē ma
nifeſta. cū ergo p deſpōſationez
hoc miraculum fuit obumbratū
videt̄ nō fuiſſe cōueniēs ꝙ chri
ſtus deſpōſata naſceret̄. ¶ Ter
tio ſic. cauſa que aſſignat̄ ab ali
quib⁹ deſponſatiōis btē marie
eſt. ſ. vt ptus celaret̄ diabolo dū
eum putat non de virgine ſ3 de
vxore generatuz nulla eſſe videt̄
tū quia diabolus ea q̄ fiunt cor
poraliter pſpicacitate ſēſus co
gnoſcit: tū q2 per multa euiden
tia ſigna poſtmodum demones
aliqualiter chriſtū cognouerunt
Ūn̄ dr̄. Marci. j. ꝙ hō ſpū immū
do plen⁹ exclamauit dicēs Quid
tibi ⁊ nobis ieſu nazarene. veni
ſti pdere nos. ſcio ꝙ ſis ſanctus
dei. nō ergo videt̄ cōueniēs fuiſ
ſe ꝙ mater fuiſſet deſponſata.
¶ Quarto. Nec ratio aſſignata a
hiero. videt̄ valere in qua dicit.
Ne ſc3 lapidaret̄ mater dei a iu
deis ſicut adultera. q2 ſi nō fuiſ
ſet deſpōſata non poſſet de adul
terio ↄdēnari: ⁊ ita nō videt̄ rōna
bile ꝙ xp̄s de deſponſata naſce
retur. ¶ In oppoſitū ē euāgeliū
pñs. ¶ Rñdeo dicēdū ſub iſta cō
cluſiōe. ꝙ ↄueniēs fuit chriſtuz
de deſponſata v̄gine ↄcipiet na
ſci. Patz ↄcluſio Lu. j. Miſſus
eſt angel⁹ gabriel ad v̄ginem de
ſpōſatā viro cui nomen ioſeph.
¶ Iſta aūt cōuenientia colligit̄
ex multiplici capite. tum ꝓpter
xp̄m. tū ꝓpter matrē. tū propter
nos. Propter chriſtū quadrupli
ci rōe. Prima q̄dē ne ab infideli
bus tanꝗ̄ illegitime nat⁹ abijce
ret̄. Et eſt rō ambroſij ſup lucā.
(ſic dicentis. Quid iudeis quid
herodi poſſet aſcribi ſi natuz vi
derentur ex adulterio perſecu
ti.) Secūda. vt conſueto modo
eius genealogia per virum de
ſcriberetur. vt dicit ambroſius
vbi ſupra. Tertia ad tutelā pue
ri nati. ne diabolus ↄtra euz ve
hementius nocumenta ꝓcuraſ
ſet. Et iō ignati⁹ dicit ipſaz fuiſ
ſe deſponſatā vt ptus eius cela
ret̄ diabolo. Quarta vt a ioſeph
nutriret̄. Ūn̄ pr̄ ei⁹ dictus eſt q̄ſi
nutricius. ¶ Fuit ēt ↄueniēs ex

parte virginis. Primo ꝗdem qꝛ
ꝑ hoc redditur immunis a pena
ne ſcꝫ lapidaret᷑. vt hieronym⁹
dicit. Secundo vt ꝑ hoc ab infa
mia liberaret᷑. Vñ Ambro. ſuꝑ
lucā dicit ꝙ deſpōſata eſt. ne in
temerate virginitatis adducere
tur īfamia cui grauis aluus cor
ruptele inſigne preferre videret᷑
Tertio vt ei a ioſeph miniſteriū
exhiberet᷑ vt hieronymus dicit.
¶ Ex pte etiam noſtra hoc fuit
conueniens. Primo ꝗdem. eo ꝙ
teſtimonio ioſeph cōprobatū eſt
chriſtuꝫ ex virgine natū. vt dicit
ambroſius ſuꝑ lucā. Secūdo qꝛ
ipſa verba virginis magis cre-
dibilia reddunt᷑ ſuā virginitatē
aſſerentis. vt ait Ambroſi⁹. ſuꝑ
lucaꝫ. Tertio qꝛ ꝑ hoc deſignat᷑
vniuerſalis eccl'ia q̄ cū virgo ſit
deſponſata tñ eſt vni viro. ſ. chri
ſto. vt auguſtin⁹ dicit in libro de
ſancta ꝟginitate. Quarto. qꝛ ꝙ
mater dñi fuit deſpōſata ⁊ ꝟgo.
in ꝑſona ipſi⁹ ⁊ virginitas ⁊ ma
trimoniū honorat᷑. ꝯtra hereti-
cos alteri hoꝝ ꝺtrahētes. ¶ Ad
rōes in oppoſitū. ¶ Ad primā re
ſpondet᷑ negādo conſequentiā.
Et rō eſt quia licꝫ deſpōſatio re
gulariter ad carnalem copulaꝫ
ordinatur. beata tamen ꝟgo ma
ria ex familiari inſtinctu ſpirit⁹
ſancti credēda eſt deſpōſari vo-
luiſſe. confidens de diuino auxi
lio qḋ nunꝙ̄ ad copulā carnaleꝫ
ꝑueniret. hoc tñ diuino commi-
ſit arbitrio vñ ī nullo paſſa ē vir
ginitatis detrimentuꝫ. ¶ Ad ſe
cundam reſpondet᷑ negādo con
ſequentiam. Et ad ꝓbationem.
cuꝫ ḋr. ꝙ miracula ⁊c. Rñdet᷑ ꝙ
miraculoꝝ dei quedā ſunt de ꝗ-
bus eſt fides. ſicut miraculū vir
ginei ꝑtus. ⁊ reſurrectiōis dñi.
⁊ etiā ſacramēti altaris ⁊ iō vo
luit dñs iſta occultiora eſſe vt fi
des eoꝝ magis meritoria eſſet.
Quedā vero miracula ſ t ad fidei
ꝯprobatiōeꝫ. vt miracula q̄ chri
ſtus illuminādo cecos ⁊ alias ī-
firmitates ſanando ad cōproba
tionem ſue diuinitatis fecit. et
iſta dicunt᷑ eſſe manifeſta. Par-
tus aūt virginis de primo gene-
re miraculoꝝ eſt. nō de ſcḋo. ⁊ iō
non ꝓcedit rō. ¶ Ad tertiā rñde
tur ꝙ rō illa ignacij bona eſt. Et
ad probationeꝫ ꝙ non. Rñdetur
iuxta auguſtinū. iij. de tri. ꝙ dia-
bolus multa poteſt ꝟtute ſue na
ture a ꝗbus tñ ꝓhibetur virtute
diuina. Et hoc mō pōt dici ꝙ vir
tute ſue nature diabol⁹ poterat
matrē dei cognoſcere non fuiſſe
corruptā ſed virginē. ꝓhibebat᷑
tamē adeo cognoſcere modū ꝑ-
tus diuini. Qḋ autē poſtmodum
chriſtū aliqualiter cognouit dia
bol⁹ eſſe filiū dei. nō obſtat. qꝛ iā
tp̄s erat vt chriſtus ſuā virtutem
ꝯtra diabolū oñderet. ⁊ ꝑſecutio
nem ab eo ꝯcitatā pateret᷑. ſꝫ in
infantia oportebat īpedire mali
ciam diaboli ne eū acri⁹ ꝑſeque-
retur qñ chriſtus nec pati diſpo
ſuerat. nec virtutē ſuā oñdere. ſꝫ
in omnibus alijs infantibus ſe
ſimilem exibebat. Unde leo pa-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pa in ſermone epiphanie dicit.
ꝙ magi inuenerunt puerum ie-
ſum ꝗtitate puū aliene opis in
digentē. fandi impotentē. ⁊ nul
la ab humana infantie generali
tate diſcretū. ¶ Ad quartam re-
ſpondetur. ꝙ ratio non ꝓcedit.
quia iudicio adulterarū lapida
batur ſm legē nō ſolū illa q̄ iam
erat deſpōſata vel nupta. ſʒ etiā
illa que ī domo patris cuſtodie
batur vt virgo quādoqʒ nuptura
vt colligit Deut. xxij. Quidā re-
ferūt dictū hiero. ad lapidatio-
nem infamie.

AD ſecūdam
queſtionē qua
queritur. vtrū
inter mariam
⁊ ioſeph fuit p
fectū matrimo
nium, ſic proce
ditur. Et videt ꝙ non. ¶ Primo
ſic (vt habet. 3. par. q. 29. ar. 2.)
Dicit enī hiero. ꝯtra elidium ꝙ
ioſeph marie cuſtos fuit potius
ꝙ maritus. ſed ſi fuit verū matri
monium vere ioſeph marit⁹ eē
fuiſſet. ergo videt ꝙ nō fuit verū
matrimonium inter mariā ⁊ io
ſeph. ¶ Secūdo ſic ex pte cauſe
Conſenſus enī ſimplex ⁊ abſolu
tus cauſat matrimoniū ſimplr.
non autem cōſenſus cōditiona-
tus. ſed conſenſus beate virgīs
fuit ꝯdionatus. ergo non cauſa-
bat matrimoniuʒ ſimplr. ſed ſm
quid ⁊ ita imperfectum. Tertio
ſic ex parte fidei. Aliud eſt votū
caſtitatis abſolutum. ⁊ aliud eſt
fidei thori. Votuʒ enī abſolutū
cuſtodit caſtitatem abſolute ab
oī viro ⁊ ī oī hora. ſʒ fides thori
nec ab oī hora nec ab oī viro nec
abſolute ſʒ marito cuſtodit ſed
hec cuſtodia nō fuit in beata vir
gine ergo ſuuʒ matrimoniū quā
tum ad fidem thori fuit impfe-
ctum. ¶ Quarto ſic ex pte boni
ꝓlis. Proles non fuit procreata
a matrimonio: ergo non fuit bo
num ei⁹ matrimoniū. ergo nō ac
cepit ab eo aliquaʒ pfectionem.
¶ Quinto ſic ex pte boni ſacra-
menti. Perfectum enī matrimo
nium in bono ſacramenti eſt pfe
ctuʒ in ſignificando ſʒ iſtud ma
trimonium beate virginis eſt im
perfectum in ſignificando. ergo
eſt imperfectum ratione ſacra-
menti. ¶ Sexto ex indiuiduita-
te vite que eſt cauſa matrimonij
ſic arguit. Beata vgo et ioſeph
nunꝙ perfecte habuerūt illam.
ergo habet propoſituʒ. ꝓbatur
aſſumptum. q2 vnitas animoruʒ
ordinat ad vnitatē corpoꝝ. finis
autē eſt ī omnibus completiuū
cum ergo nūꝙ fuerint vnuʒ vni
tate corpoꝝ. nunꝙ fuerunt per-
fecte vnum. ergo nunꝙ habuert
perfecte indiuiduitatē. ¶ In op
poſitum eſt euangelium pn̄s. in
quo ait angelus ad ioſeph. Noli
timere accipere mariam coniu
gem tuam. ſed non dicuntur cō
iuges niſi ex quo perfectum eſt
matrimonium iter eos. ergo ⁊c.
¶ Rn̄deo dicēdū. ꝙ mrīmoniuʒ